

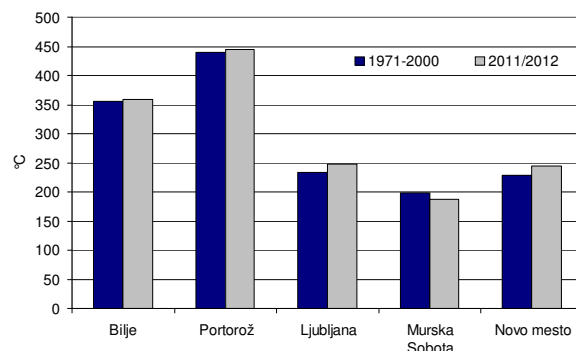
Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za zimsko obdobje (od 1. oktobra do 31. marca) 1. – 31. januar 2012

Nadpovprečno toplel začetek januarja je prinesel prve cvetove malih zvončkov v Goriških Brdih ter na Obali. Nizke jutranje temperature zraka v sredini meseca pa so omogočile ledeno trgatav. Padavinsko suh mesec januar nadaljuje sušno obdobje lanskega leta. Ob morebitnem pomanjkanju snega v nadaljevanju zime in manjši količini padavin, pričakujemo hidrološko sušo. Šele ob koncu meseca je ohladitev naravo potisnila nazaj v mirovanje.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Končno nam je mila zima za nekaj dni pokazala tudi, da zmore nekaj »hladne« moči. Tako smo ob koncu meseca dočakali vsaj temperature zraka primerne letnemu času. Z izjemo Primorske in ljubljanskega okoliša smo imeli vsaj en mrzel dan, ko najnižja in najvišja dnevna temperatura zraka nista presegle 0 °C. Na Brniku, v Celju in Šmartnem pri Slovenj Gradcu so beležili tudi izjemno mrzle dni, ko se je najnižja temperatura zraka spustila pod -10 °C. Na Primorskem in v višje ležečih predelih je bila povprečna januarska temperatura zraka višja od dolgoletnega povprečja za vsaj 1 °C, medtem ko je bilo v osrednji Sloveniji topleje za 1 do 2 °C, proti vzhodu pa je bil odklon še večji, vsaj 2 °C. Povsod po državi je trajanje sončnega obsevanja krepko presegle povprečje. Na vzhodu je bil presežek 100 %, na Primorskem 50 %, v delu osrednje Slovenije pa kar 150 %. Januar nam je prinesel tudi nekaj nevšečnosti z vetrom. 7. januarja je močan veter povzročil škodo na Gorenjskem, predvsem v Železnikih, ob koncu meseca pa burja na Primorskem. Januar je bil kot večina leta 2011 padavinsko podhranjen. Nekaj malega padavin je bilo večinoma v 1. dekadi, na vzhodu države tudi v začetku 3. deкаде. Padavine nikjer niso dosegle dolgoletnega povprečja (do 30 %, le SZ Slovenije do 40 % povprečne vrednosti). V nižinah smo dočakali tudi kakšno snežinko. Več snega v nižinah je zapadlo le na Dolenjskem in delu Štajerske, a se ni dolgo obdržal. Ob suhem vremenu v letošnji zimi so se gladine rek po vsej državi močno znižale, zlasti v vzhodni Sloveniji. Ob pretežno suhem vremenu se bo vodnatost rek po državi še naprej počasi zmanjševala. Ob morebitnem pomanjkanju snega v nadaljevanju zime in manjši količini padavin se lahko zimske nizkovodne razmere kot jih beležimo sedaj, stopnjujejo v hidrološko sušo v večjem delu države.

KUMULATIVNE EFEKTIVNE TEMPERATURE ZRAKA (>5°C) od 1.10.2011 do 31. 01. 2012 v primerjavi s povprečjem

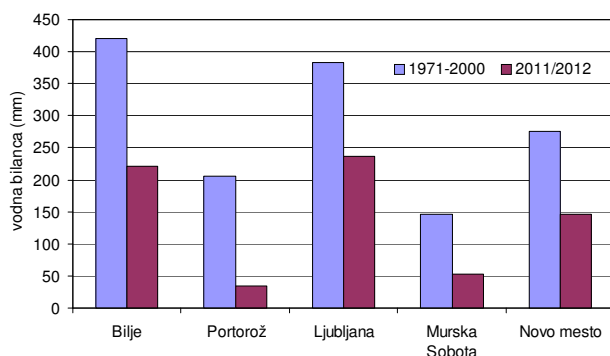
STANJE RASTLIN

Po Evropi in tudi iz nekaterih krajev Slovenije so ljudje že poročali o prvih cvetovih in brstečih brstih spomladanskih znanilcev. Prvi zvončki so bili opaženi v Slovenski Istri že ob koncu leta 2011, iz Goriških Brd in kmalu za tem še iz Obale pa so poročali sredi januarja. Opazno je tudi, da so travniki bolj intenzivno zeleni kot običajno v tem času, saj občutljivi listi do ohladitve ob koncu januarja niso bili prizadeti z nizkimi temperaturami zraka. Ko je zima v sredini meseca končno iztisnila nekaj nizkih temperatur, so vinogradniki, ki so na trtah še puščali nekaj grozdja, pohiteli z ledeno trgatvijo. Ko narava že globoko počiva, vino v kleti že lepo dozoreva, skrbno odbrano grozdje določenih sort lahko ob pomoči narave donegujemo za predikatna vina. Za ledeno vino je potrebno čakati na zelo nizke temperature zraka, da grozdje nekaj dni zmrzuje pri jutranjih temperaturah zraka vsaj -5 do -7 °C. Za ledeno trgatav mora poleg tega doseči zadostno vsebnost sladkorja.

Sončni in topli dnevi, ki smo jim bili priča v večini januarskih dneh, lahko povzročijo slabše prezimovalne razmere za rastline, ki kljub mirovanju pričnejo s procesi fotosinteze in izhlapevanja. Posledica teh razmer je fiziološka suša, ki jo na rastlini opazimo kot sušenje in poškodbe listov. Za rastline je obdobje zimskega spanja ali dormanca stanje zmanjšane metabolne aktivnosti, ki rastlini omogoča preživetje neugodnih rastihih razmer. Do stanja dormance, ko rastlina ne raste ali pa je rast zelo upočasnjena, pride zaradi delovanja nizkih temperatur zraka in kratkih dni. Največjo nevarnost za rastline, ki so občutljive na neugodne zimske pogoje, predstavlja mraz, ki jih zajame, ko so konec januarja brez snežnega pokrova.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA

od 1. 10. 2011 do 31. 01. 2012 v primerjavi s povprečjem

TEMPERATURA IN STANJE TAL

Površinski sloj tal je bil v večjem delu države vlažen, na Obali in Goriškem pa vsled pomanjkanja padavin, občasno izsušen. Prvi dve tretjini meseca so se temperature v površinskem sloju tal gibale med 0 in 5 °C, ob ohladitvi v zadnji tretjini januarja pa je temperatura v tleh padla do -4 °C. Površinski sloj tal je zamrznil. V globini 30 cm so bile temperature večji del meseca okoli 0°C. Površinski sloj kmetijskih tal je v zadnji tretjini januarja zamrznil tudi na Vipavskem in Goriškem. Na Obali so bila tla nekoliko toplejša, sprva s temperaturami med 3 in 7 °C, ob koncu meseca pa so se tudi v tem delu Slovenije tla ohladila do 2 °C.